

WPROWADZENIE

„Psychologia ma szczególny obowiązek pomagania osobom w osiągnięciu wyższych poziomów samostanowienia i rozwoju osobowości”

(S. N. Hart 1991)

Trzy twierdzenia stawiam przed Czytelnikiem tej pracy do zastanowienia i przemyślenia w interesie własnym i społecznym.

Twierdzenie pierwsze: wiek XXI będzie okresem intensywnego zainteresowania psychologią człowieka. Za tym twierdzeniem przemawiają zachodzące transformacje społeczno-ekonomiczne, polityczne i kulturowe w różnych krajach świata; dążenie narodów do wolności, samodzielności i niezależności; rozwój świadomości społecznej i indywidualnej; rozwój systemów informacji, oświaty i poziomu wykształcenia; wzrost migracji i turystyki światowej; dążenie do posiadania dóbr materialnych i bogacenia się; swoboda światopoglądowa i wyznaniowa; dowolne uznawanie tradycyjnych wartości; zagrożenie atomowe; terroryzm; narkomania; swobodny erotyzm; alkoholizm; bezrobocie. Wymienione problemy są obecnie i będą w przyszłości bardzo „nasycone” psychologią, a szczególnie psychologią stosowaną.

Twierdzenie drugie: już obecnie, jak również w przyszłości (bliższej i dalszej), w każdej dziedzinie życia człowieka jest i będzie „obecna” psychologia, np. w twórczości, przedsiębiorczości, reklamie, wypadkowości, rehabilitacji zawodowej, pracy zawodowej.

Twierdzenie trzecie: bez znajomości wiedzy psychologicznej, zwłaszcza psychologii stosowanej, życie człowieka, jego rozwój i skuteczne działanie będzie coraz bardziej trudne.

W interesie osobistym i społecznym jest, by każdy rozwijający się i „szanujący się” człowiek znał psychologię jako naukę o nim samym, starał się rozumieć i zrozumieć wszystko to, co się dzieje z nim i wokół niego oraz relacje, jakie zachodzą między nim a jego otoczeniem społeczno-przyrodniczym, kulturowym, politycznym i ekonomicznym. Dobrze jest więc wiedzieć, jak człowiek:

- poznaje świat, samego siebie i innych,
- ocenia świat, samego siebie i innych,

- działa w świecie - zmienia świat, samego siebie i innych,
- kształtuje swoją osobowość, kontroluje swoje zachowanie i wpływ na innych.

Psychologia... nie wyjaśnia wszystkich, zagadnień zawodowej pracy człowieka, gdyż są one „rozsiane” i opisane w różnych działach psychologii, jak np. ogólnej, rozwoju, klinicznej, wychowawczej, społecznej. Ukazane w niej są te zagadnienia i pojęcia, które ściśle wiążą się z pracą i zawodowym rozwojem człowieka. Są w niej przedstawione najważniejsze dziedziny i problemy psychologiczne, które trzeba znać i rozumieć, żeby lepiej radzić sobie w życiu społecznym, rozwoju zawodowym i pracy zawodowej, jak również w sytuacji bezrobocia.

Praca jest przeznaczona dla studentów wyższych szkół zawodowych: studiów dziennych i zaocznych, specjalizujących się w doradztwie zawodowym, jak również dla nauczycieli praktycznego nauczania zawodu, studentów resocjalizacji, zarządzania i marketingu, pracy socjalnej i pomocy psychologicznej, pedagogiki pracy, pedagogiki rodziny oraz opiekuńczo-wychowawczej. Może być przydatna dla pracowników urzędów pracy oraz poradni psychologiczno-pedagogicznych i zawodowych dla młodzieży i dorosłych.

Na koniec dwie uwagi dla studentów:

1. W tekście pracy podane są dokładne dane (źródła) cytowanych prac. Uczyniono to dlatego, by student mógł poznać - w trakcie czytania tekstu - nazwisko autora i tytuł jego pracy, jako składnika wiedzy.
2. Na końcu każdego rozdziału głównego pracy podano „zagadnienia kontrolne”, by ułatwić studentom przyswajanie treści i ewentualne, wzajemne „odpytywanie się” studentów, przygotowujących się do egzaminu.

Sądę, że treść *Psychologii...* może dobrze służyć studentom i innym czytelnikom w przyswajaniu, poszerzaniu i pogłębianiu osobistej wiedzy psychologicznej. Oby tak było!

Luty 2006 r.
Autor